

(*)Facultade de Bioloxía

Presentación

<http://bioloxia.uvigo.es/en/faculty/presentation>

Dean Team

(*)
<http://bioloxia.uvigo.es/gl/facultade/equipo-decanal>

Web

<http://bioloxia.uvigo.es/en/>

(*)Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V02M066V10113	Orientación e función titorial	1st	3.5
V02M066V10116	Desenvolvemento psicolóxico e do aprendizaxe no ensino secundario	1st	4.5
V02M066V10119	Deseño curricular e organización de centros educativos	1st	4.5
V02M066V10122	Sistema educativo en educación en valores	1st	3.5
V02M066V10233	Bases para a Ensinanza e a Aprendizaxe das Linguas	1st	3
V02M066V10234	Didáctica da Lingua e Literatura na Educación Secundaria	1st	5
V02M066V10235	Didáctica da Lingua e Literatura Castelá na Educación Secundaria	2nd	6
V02M066V10236	Didáctica da Lingua e Literatura Galega na Educación Secundaria	2nd	6

V02M066V10237	Investigación e Innovación na Área das Linguas	1st	6
V02M066V10301	Prácticas Externas	2nd	12
V02M066V10401	Traballo Fin de Máster	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Orientación e función titorial**

Subject	Orientación e función titorial			
Code	V02M066V10113			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús			
Lecturers	Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús Sierra Martínez, Silvia			
E-mail	tgmanjon@uvigo.es			
Web				
General description	La materia Orientación y Función Tutorial, está integrada en el módulo común del Máster Universitario para el Profesorado de Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, Formación Profesional y Enseñanza de Idiomas. El contenido curricular de esta materia pretende ser una herramienta eficaz, práctica y operativa para el *estudiante/futuro docente- al tratar de situar los procesos de orientación y *titoría en la labor educativa diaria, así como establecer *planes y programas de acción tutorial partiendo de un planteamiento educativo inclusivo y altamente personalizado en colaboración con los equipos docentes, *estudiantes y familia			

Competencias

Code	
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
CG11	Desenvolver as funcións de titoría e orientación dos estudantes de maneira colexiada.
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
CE7	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de información, titoría e orientación académica e profesional.
CE8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
CE12	Adquirir habilidades sociais na relación e orientación familiar.

- CE13 Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
- CE19 Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
- CE21 Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
- CE24 Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
- CE25 Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
- CE30 Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- CE31 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
- CT1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
- CT2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- CT3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Analizar e valorar a importancia da orientación e da titoría como un factor de calidade no ensino en secundaria, sensibilizando ó profesorado da necesidade da súa participación activa.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE2 CE4 CE12 CE21 CE25 CT2
Comprender a organización e a estrutura do Plan de Acción Titorial para un centro de ensinanza secundaria	CE3 CE7 CE9 CE13 CE19 CE24 CE31 CT1 CT2
Deseñar e aplicar estratexias e programas de atención á diversidade do alumnado, así como de apoio ás familias.	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18 CE1 CE3 CE4 CE9 CE10 CE12 CE30 CT1 CT3

Coñecer e aplicar algunhas técnicas e instrumentos de traballo a empregar na realización da labor tutorial.

CG1
CG4
CG6
CG7
CG9
CG11
CG18
CE4
CE7
CE21
CE30
CE31
CT1
CT3

Promover e manter a comunicación coa familia e o entorno, informando e asesorando nos diversos ámbitos da orientación e a acción tutorial.

CG1
CG4
CG6
CG7
CG9
CG11
CG18
CE7
CE8
CE9
CE10
CE12
CT1
CT3

Contidos

Topic

1.- Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	1.1 A tutoría e a orientación na educación secundaria 2.1 Normativa estatal e autonómica. Plans e Programas de acción tutorial.
2.- Bases lexislativas da orientación e función tutorial.	
3.- Diagnóstico, prevención e intervención nas dificultades de aprendizaxe e da atención á diversidade.	3.1. Dificultades de aprendizaxe: características e abordaxe.
4.- Programas e estratexias de intervención para a atención á diversidade	4.1 Programas para a mellora do éxito escolar. 4.2 O plan PROA 4.3 Estratexias metodolóxicas de atención á diversidade
5.- Medidas de atención á diversidade e adaptacións curriculares.	5.1 O reforzo educativo e a adaptación curricular. 5.2 Outras medidas de atención a diversidade.
6.- O Plan de Acción tutorial.	6.1 Deseño e desenvolvemento do Plan de Acción Tutorial. 6.2. Estratexias e técnicas de orientación na tutoría.
7.- A participación das familias en centros e a súa orientación.	7.1 Estratexias e técnicas de intervención tutorial con familias

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	2	4	6
Foros de discusión	0	2	2
Lección maxistral	8	16	24
Seminario	2	0	2
Actividades introductorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo	0	27.5	27.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricase/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Actividade enfocada ao traballo sobre un tema específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. Pódese empregar como complemento das clases teóricas. O profesorado da materia reunirse co estudante para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O profesor indicará a temática do exercicio e fará o seguimento da realización do mesmo, a través das titorías, levadas a cabo a través de medios telemáticos, preferentemente (email, videoconferencia, foros de Faitic).
Tests	Description
Traballo	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O profesor indicará a temática do exercicio e fará o seguimento da realización do mesmo, a través das titorías, levadas a cabo a través de medios telemáticos, preferentemente (email, videoconferencia, foros de Faitic).

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18	CE1 CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE21 CE24 CE25 CE30 CE31	CT1 CT2 CT3
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	10		CE25 CE31	CT3
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	30	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18	CE1 CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE21 CE24 CE25 CE30 CE31	CT1 CT2 CT3

Traballo	TRABALLOS E PROXECTOS: O estudante presenta o traballo de elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	50	CG1 CG4 CG6 CG7 CG9 CG11 CG18	CE1 CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9 CE10 CE12 CE21 CE24 CE25 CE30 CE31	CT1 CT2 CT3
----------	---	----	---	---	-------------------

Other comments on the Evaluation

- Para acadar unha avaliación continua positiva, dada a modalidade de ensino presencial do Master, esíxese a todo o alumnado unha asistencia presencial dun mínimo do 80% das sesións (admisible a falta do 20% das horas) ademais da realización e entrega de tarefas ponderables.
- Os prazos de entrega das actividades, traballos, etc. serán comunicados na clase no momento oportuno. É necesario respetalos estrictamente para ser cualificados na avaliación continua.
- O alumnado que non obteña unha avaliación continua positiva sobre os parámetros expostos anteriormente, poderá presentarse a unha proba escrita (data marcada no calendario do mestrado para exames oficiais) sobre todos os contidos traballados. Esta proba estará baseada na rigurosidade e profundización dos coñecementos e competencias acadadas polos alumnos/as na materia e terá unha ponderación de 10 puntos (100% da nota final).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, B, **Orientación familiar: Intervención familiar en el ámbito de la diversidad**, Sanz y Torres., 2003

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R., **Orientación educativa: áreas, estrategias y recursos**, Wolters, 2012

LÓPEZ URQUIZAR, N. e SOLÁ MARTÍNEZ, T, **Orientación escolar y tutoría**, Grupo Editorial, 2005

Complementary Bibliography

ÁLVAREZ, M. e BISQUERRA, R. (Coords.), **Manual de Orientación y Tutoría**, Praxis, 1998

BLASCO CALVO, P., **Estrategias psicopedagógicas para la diversidad en educación secundaria.Casos prácticos resueltos**, Nau Llivres, 2006

MARTIN, X. e outros, **Tutoría. Técnicas, recursos y actividades.**, Alianza, 2008

MARTÍN, E. e MAURI, T., **Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva.**, Graó, 2011

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

* Metodoloxías docentes que se manteñen

As actividades e metodoloxías docentes que impliquen presencialidade do alumnado poderán ser realizadas en modalidade telepresencial, a través do campus remoto da Universidade de Vigo.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Poderán ser modificadas, de ser necesario, e segundo o número de alumnado, aquelas actividades que impliquen imposibilidade de respecto ás medidas preventivas dos riscos sanitarios

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

En xeral, favorecerase a realización das titorías [online] o por correo electrónico. De non ser posible, tanto o profesor ou profesora como o estudante, utilizarán máscara e manterán entre eles, se é posible, unha distancia de 1,5 metros.

* Outras modificacións

== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ==

*Manteranse todas as probas e metodoloxías de traballo descritas na avaliación, sendo posible a súa adaptación para a realización das mesmas a través de medios telemáticos (campus remoto da universidade de Vigo , Faitic...).

* Información adicional

Ante a imprevisibilidade do escenario académico do curso, informarase dos cambios e modificacións puntualmente a través da plataforma Faitic.

IDENTIFYING DATA**Desenvolvemento psicolóxico e do aprendizaxe no ensino secundario**

Subject	Desenvolvemento psicolóxico e do aprendizaxe no ensino secundario			
Code	V02M066V10116			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinator	Alfonso Gil, Sonia			
Lecturers	Alfonso Gil, Sonia			
E-mail	soalgi@uvigo.es			
Web				
General description	A presente materia ten un carácter básico e común para tódalas especialidades do posgra de Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Sitúase no primeiro cuatrimestre do primeiro curso e facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos físicos e psicolóxicos (cognición, linguaxe, personalidade, etc.) ó longo do período da adolescencia. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres da etapa secundaria xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ó desenvolvemento dos adolescentes a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Code	
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
CE2	Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan a aprendizaxe
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarios

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	CG3 CG8 CG9 CE1 CE2 CE3 CT3
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	CG9 CG18 CE1 CE2 CE3 CE4 CE21 CT3
Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	CG16 CG18 CE21 CE26 CT3

Contidos

Topic	
1. FUNDAMENTOS DO COMPORTAMENTO HUMANO, DESENVOLVEMENTO E EDUCACIÓN	Psicoloxía Psicoloxía do desenvolvemento Psicoloxía da Educación Comportamento humano
2. PSICOLOXÍA DO DESENVOLVEMENTO	Cambios corporais e desenvolvemento na adolescencia. Desenvolvemento cognitivo na adolescencia. Desenvolvemento afectivo-social na adolescencia
3. PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	Enfoques conductuais da aprendizaxe na Educación Secundaria. Enfoques cognitivos e socio-culturais da aprendizaxe na Educación Secundaria. Factores Intrapersoais da Aprendizaxe: procesos e estratexias de aprendizaxe, motivación educativa, autoconcepto e procesos metacognitivos. Factores Interpersoais da Aprendizaxe: a interacción alumno-alumno e a interactividade profesor-alumnos.
(*)4. DIFICULTADES DE APRENDIZAJE E INTERVENCIÓN PSICOEDUCATIVA	(*)Necesidades Específicas de Apoyo Educativo Dificultades específicas de Aprendizaje en Lectura, escritura y cálculo Necesidades Educativas Especiales TDAH

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	12	71	83
Lección maxistral	8	11	19
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	A profesora plantea actividades e exercicios para resolver en cada bloque temático que serán entregados nas datas acordadas co estudantado
Lección maxistral	A profesora explica e resolve dúbidas relacionadas con cada un dos bloques temáticos

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A profesora atende e resolve dúbidas relacionadas cos bloques temáticos de forma presencial ou a través de titorías e correo electrónico.
Resolución de problemas	AS profesora explica en que consisten os problemas e apoia o proceso de solución dos mesmos a través de titorías e correo electrónico.

Tests	Description
-------	-------------

Exame de preguntas obxectivas A profesora resolve dúbidas durante a realización da proba e tamén nas sesións previas á realización da mesma de forma presencial.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	Solución de actividades e exercicios problema propostas en cada bloque temático	70	CG3 CG8 CG9 CG16 CG18	CE1 CE2 CE3 CE4 CE21 CE26	CT3
Exame de preguntas obxectivas	20 ou 40 preguntas tipo test con tres opcións de resposta.	30	CG3 CG8 CG9 CG16 CG18	CE1 CE2 CE3 CE4 CE21 CE26	

Other comments on the Evaluation

Este mestrado ten a modalidade de ensino presencial, polo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, a lo menos do 80% estando admitido faltar ó 20 % da presencialidade.

Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/ou en Faitic, e tamén é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua. Para aprobar a modalidade de [avaliación continua], os estudantes deberán ter un mínimo de 2.5 puntos nas actividades de aula/pequenos proxectos e 1.5 puntos no exame.

O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación, ao redor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do mestrado para os exames oficiais. Esta proba de avaliación suporá o 100% da puntuación e os seus pormenores e características serán concretadas polo profesorado o alumnado o día da presentación da materia e cando se faga a consulta persoalmente.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Martín, C. y Navarro, J.I., **Psicología para el profesorado de Educación Secundaria y Bachillerato**, Pirámide, 2011

Complementary Bibliography

Berger, S.K., **Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia**, Panamericana, 2016

Caballero, M., **Neuroeducación en el currículo**, Pirámide, 2019

Coll, C., **Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la Educación Secundaria**, Graó, 2010

Inglés, C. Ruíz-Esteban, C. y Torregosa, M., **Manual para psicólogos educativos. Teoría y prácticas**, Pirámide, 2019

Lou, M.A., **Atención a las necesidades educativas específicas. Educación Secundaria**, Pirámide, 2011

Santrock, J.W., **Psicología de la educación**, McGraw-Hill, 2011

La Prova, A., **La práctica del aprendizaje cooperativo**, Narcea, 2017

Martín, C. y Navarro, J.I., **Psicología del desarrollo para docentes**, Pirámide, 2009

Masats, D. y Nussbaum, L., **Enseñanza y aprendizaje de lenguas extranjeras en Educación Secundaria Obligatoria**, Síntesis, 2016

Woolfolk, A.E., **Psicología Educativa**, Prentice Hall Hispanoamericana, 2006

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas Externas/V02M066V09301

Traballo Fin de Máster/V02M066V09401

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Diseño curricular e organización de centros educativos/V02M066V09120

Orientación e función titorial/V02M066V09114

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Lección maxistral, resolución de problemas e proba tipo test

* Metodoloxías docentes que se modifican

As leccións maxistras e o seguemento dos problemas poderán verse modificadas na súa realización e entrega establecidas na secuenciación da materia. As leccións maxistras serán impartidas en sesións virtuais asincrónicas. A proba tipo test realizarase en modalidade virtual na aula de referencia establecida en cada convocatoria. A plataforma de apoio á docencia será Faitic con todos os seus recursos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Despacho virtual da profesora, campus remoto, salas de profesorado, sala 40. Contraseñal facilitado previo contacto do alumnado coa profesora a través de correo electrónico (soalgi@uvigo.es).

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A dispoñible para o seguemento da materia.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

.Non hai modificacións

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

Non hai modificacións

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

Non hai modificacións

* Novas probas

Non hai modificacións

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Deseño curricular e organización de centros educativos**

Subject	Deseño curricular e organización de centros educativos			
Code	V02M066V10119			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	4.5	Mandatory	1	1c
Teaching language				
Department	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinator	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Lecturers	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
E-mail	cirodicio@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code	
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
CG18	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidas.
CE4	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes.
CE9	Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia.
CE13	Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
CE19	Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.

CE27 Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.

CE31 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.

CT1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

CT2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.

CT3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Establecer procesos de mellora do proceso de E/A: analizando a interacción profesor alumnos como base para o establecemento de novas estratexias de acción programadora durante a realización do proceso E/A.	CG2 CG7 CG10 CG16 CG18 CE9 CE13 CE19 CE24 CE31 CT1 CT2 CT3
Construír e seleccionar materiais didácticos adecuando estes ao saber facer do alumnado	CG1 CG2 CG7 CG10 CE9 CE13 CE19 CE20 CT1 CT2 CT3
Crear deseños curriculares segundo diferentes modelos, proxectando, en cada caso a toma de decisións dunha forma auto-reflexiva e crítica.	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CE4 CE9 CE13 CE24 CE27 CE31 CT1 CT2 CT3
Dominar as diferentes técnicas e tipos de avaliación e responsabilizarse cos procesos avaliativos.	CG2 CG4 CG7 CG10 CG17 CG18 CE4 CE9 CE13 CE31 CT1 CT2 CT3

Contidos

Topic

1. Bases conceptuais e lexislativas.	Curriculum e teorías curriculares Orientacións teóricas do curriculum Modelos de curriculum Bases lexislativas
2. Organización de Centros Educativos	Organización do Alumnado Organización do profesorado e liderazgo Organos Colexiados do centro escolar Documentos Institucionais
3. Compoñentes didácticos	Competencias Obxectivos: Tipos e redacción Contidos: Selección e secuenciación Metodoloxía: principios e estratexias Actividades: organización da aula e secuenciación das actividades Recursos didácticos Avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	20	20
Prácticas con apoio das TIC	0	14	14
Lección maxistral	11.5	22	33.5
Traballo tutelado	10	20	30
Traballo	2.5	0	2.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	O proxecto consistirá na elaboración dunha unidade didáctica que se realizará individualmente ó longo do curso. Cada elemento curricular desta unidade terá un apartado teórico de fundamentación e análise que se realizará a través de consultas documentais e bibliográficas e tamén un apartado de diseño curricular. As diferentes fases do proxecto concretaranse nun produto escrito no ordenador para incorporar na plataforma. A profesora ofrecerá posibles temáticas para a unidade didáctica. A elaboración do proxecto terá varias fases que coinciden co diseño dos elementos curriculares dunha unidade didáctica. Para desenvolver o proxecto o alumnado terá en conta as explicacións teóricas da profesora e o traballo en equipo cos compañeiros donde se realizará unha retroalimentación do proceso para corrixir o antes posible os posibles erros no desenvolvemento do proxecto
Prácticas con apoio das TIC	Realizaranse prácticas autónomas a través de diferentes plataformas didácticas.
Lección maxistral	Durante as sesións maxistras realizaranse as explicacións teóricas do tema e aclararanse as dúbidas surxidas durante la elaboración do proxecto. O alumnado disporá dun texto base de guía e axuda.
Traballo tutelado	Durante as clases presenciais realizaranse exercicios concretos ca finalidade de que o alumnado adquiera a consolidación de determinados procedementos que máis tarde deberá formalizar de forma autónoma no proxecto. Cada alumno presentará o fin do curso as seguintes evidencias: 1.- Redacción de un orden do día dunha reunión de departamento. 2.- Redacción dunha acta dunha reunión semanal de departamento. 3.- Diseño de unha unidade didáctica facendo fincapé nos apartados de metodoloxía e avaliación. 4.- Glosario de termos e mapa conceptual dos temas traballados (máximo 5 folios).

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	As actividades de aula: realizaranse tarefas prácticas sobre el diseño e organización dos elementos curriculares que o alumnado deberá presentar no seu proxecto personalizado, así como actividades de gestión e organización dun centro educativo.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Este proxecto terá como finalidade a programación dunha unidade didáctica integrada innovadora utilizando técnicas metodolóxicas activas e participativas.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Aprendizaxe baseado en proxectos	Cada alumno presentará a programación dunha unidade didáctica. Poderá elixir a temática e o curso de implementación.	70
Traballo tutelado	Calificaranse as actividades realizadas na aula para a realización dunha retroalimentación positiva e mediante examen tipo test comprobarase a consolidación da aprendizaxe.	30

Other comments on the Evaluation

A avaliación desta materia desenvólvese en varios niveís e dimensións. Partendo do marco xeneral das competencias, é dicir, das capacidades, a avaliación intentará recoller o valor de aqueles aspectos relacionados co alumnado respecto a: o campo dos coñecementos, o campo dos procedementos, o campo actitudinal e campo relacional. Entendemos que o equilibrio estará en que o alumnado sea capaz de dominar estes catro grandes dimensións que de alguna forma contribuirá a que se valore de maneira integral. A avaliación está deseñada en función das seguintes características: formativa, continua, integral e final. Por tanto, afecta a todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe. A avaliación do proxecto tendrá dous aspectos: por unha parte a justificación teórica dos distintos elementos curriculares traballados e por outro o deseño. Para avaliar o proxecto se seguirán as seguintes normas:

- 1.- Utilización dos coñecementos disponibles nos documentos traballados na aula para contrastar as propias ideas, apoalas e fundamentalas. Comprensión das ideas básicas contidas nos materiais utilizados e analizados.
- 2.- Expresar correctamente as ideas propias, argumentadas e demostrar capacidade de escoita e receptividade.
- 3.- Crítica razoada de posicións e feitos fundamentados con argumentos utilizando un vocabulario técnico propio da materia.
- 4.- Claridad expositiva, habilidades de comunicación, estrutura da presentación trabaxada na aula.
- 5.- Estructura lóxica das ideas.
- 6.- Utilización e manexo do TIC.
- 7.- Adecuación e coherencia entre as actividades prácticas e os contidos teóricos.
- 8.- Calidade das aportacións e expresións de ideas innovadoras, contribucións no traballo en grupo, compromiso nas diferentes tarefas.
- 9.- Planteamento dos obxectivos didácticos, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 10.- Selección do tema, secuenciación dos contidos a longo da unidade didáctica, adecuación a idade, o tempo, etc.
- 11.- Selección das actividades, creatividade na súa elaboración, adecuación a idade e a temporalización..
- 12.- Deseño innovador de recursos.
- 13.- Selección das estratexias de avaliación: actividades de avaliación, tipos e técnicas de avaliación, deseño de instrumentos, etc. O seguimento dos grupos de traballo se convierten nunha ocasión privilexiada para introducir, por parte da profesora, aspectos actitudinais (cooperación, responsabilidade profesional, motivación polo traballo do mestre, etc.). Do mesmo modo, en algunhas fases do proxecto se lle pide ao alumnado que valoren o seu propio traballo (autoavaliación) ou o traballo dos demais compañeiros (coevaluación) para facer unha retroalimentación do proceso que permita resolver os erros en el aprendizaxe o antes posible.

Para a valoración de traballo en grupo o alumnado debe cubrir unha matriz de autoavaliación que estará dispoñible na plataforma.

Observacións:

- Este mestrado ten a modalidade de ensinanza presencial, por lo tanto a asistencia a clase e a realización do traballo para a avaliación continua é obrigatoria. Esta asistencia debe ser, alomenos, do 80 % estando admitido faltar o 20 % da presencialidade.
- Os prazos das entregas das actividades, traballos, etc. serán comunicados polo profesorado na clase e/o en Fatic e tamen é necesario cumprilos para ser cualificados na avaliación continua ou final.
- O alumnado que non supere a materia por avaliación continua terá unha proba de avaliación arredor dos contidos nucleares da materia, na data marcada no calendario do máster para os exames oficiais. Cabe resaltar que esta proba estará composta dun traballo (70%) e un examen (30%), tendo que obter alomenos o 50% da puntuación en cada unha para realizar o cómputo. En caso de superar unha das probas da materia (traballo ou examen) se conservará su

calificación dentro del incluso curso académico, pero na acta académica figurará como no superada e colocarse o promedio resultante da puntuación global obtida (atendendo previamente su ponderación).

Máis información sobre o proceso de avaliación así como sobre o tipo de exame, as orientaciónes para a realización do traballo, data de entrega, etc. será facilitada o alumnado que precise, se non poder superar a materia por avaliación contíua.

En la web del mestrado pode consultarse as datas do exame oficial: <http://mpe.uvigo.e/index.php?lang=eres>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CANTÓN MAYO, I. y PINO JUSTE, M.R., **Diseño y desarrollo del curriculum.**, Alianza Editorial, 2011

CANTON MAYO, I. Y PINO JUSTE, M., **Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento**, Alianza Editorial, 2014

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J., **La organización escolar. Práctica y fundamentos.**, Editorial Garó, 2009

Complementary Bibliography

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Faitic

* Metodoloxías docentes que se modifican: Campus remoto

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): Correo electrónico, sala virtual (Despacho 856), Foro de dudas de Faitic (concertación previa cita)

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: No es necesario ningún tipo de modificación.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Sistema educativo en educación en valores**

Subject	Sistema educativo en educación en valores			
Code	V02M066V10122			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3.5	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Vieites García, Manuel F.			
Lecturers	Cid Fernández, Xosé Manuel Vieites García, Manuel F.			
E-mail	mvieites@uvigo.es			
Web				
General description	<p>Toda práctica educativa de intervención educativa funda as súas raíces no sistema de ideas, procedementos e valores que os seus fins lle asignan. A posición dun/ha profesional do campo educativo que quere educar sen ter unha teoría clara e definida da educación sería tan irracional como a de aquel que quere guiar alguén sen saber de onde parte, por onde vai e onde se dirixe. Ésta é a razón pola que antes de deseñar o desenvolvemento de calquera intervención pedagóxica, o profesorado debe ter clara unha Teoría da Educación que guíe a determinación do proceso educativo e a selección dos medios para logralo.</p> <p>Para iso, e en primeiro lugar, é necesario precisar que é a Teoría da Educación, que lonxe de referirse exclusivamente a cuestións teóricas acerca da educación e polo tanto afastadas das realidades educativas, incide polo contrario en todos os aspectos propios da práctica educativa. Polo tanto, a Teoría da Educación significa coñecer para facer, saber para logo aplicar mellor as innovacións educativas e, en definitiva, para mellorar a calidade da educación.</p> <p>A continuación é obrigado determinar qué entendemos por educación, xa que ao ser un termo de uso habitual na vida cotiá porque a todas as persoas afecta de algún modo, todo o mundo se atrevería a dar unha definición de educación. Ademais, existen moitos conceptos afíns á educación como formación, ensino, aprendizaxe, instrución, capacitación, que se empregan en moitas ocasións como termos similares e que deben diferenciarse para a súa correcta utilización. Así mesmo, a educación non se pode reducir á que é impartida na escola - Educación Formal-, xa que as persoas se educan máis alá de ela e os influxos que se reciben a partir de outros medios son tanto ou máis potentes que os que proceden da escola e incluso interfieren na súa acción.</p> <p>Polo tanto, faise necesario traballar os conceptos de -Educación Non Formal-, definida como o conxunto de procesos, medios e institucións deseñados en función de explícitos obxectivos de formación, que non están directamente dirixidos á provisión dos graos propios do sistema educativo regrado, e o de -Educación Informal- que se referiría a aqueles procesos educativos que se producen indiferenciados de outros procesos sociais, que non foron institucionalizados nin sistematizados, que se dan no curso ordinario da vida.</p> <p>Un dos factores que influíu na crecente importancia que se lle outorgou tanto á Educación Non Formal como á Educación Informal foi o cambio nos valores defendidos pola sociedade, da defensa da virilidade ou a guerra pasouse á defensa da paz ou a tolerancia, valores nos que ata agora non educaba a escola e que a partir da transversalidade como na LOXSE e da inclusión da Educación en Valores da LOE, si serían incluídos nos seus contidos.</p> <p>Tendo en conta que a saída profesional deste curso de posgrao é a de ser docente en Educación Secundaria é polo que un bloque de contido centrarase exclusivamente no sistema educativo, co fin de introducir ao alumnado no universo da educación, prestando especial atención aos elementos que integran o sistema e ás súas funcións en relación coa acción educativa. En consecuencia considéranse os axentes socioeducativos e as súas responsabilidades pero tamén se presta especial atención a algunhas institucións fundamentais como o Estado ou as Comunidades Autónomas en tanto responsables da normativa educativa, responsables da redacción e desenvolvemento da Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación. A análise da situación actual complementábase cunha breve perspectiva histórica, considerando os retos e desafíos de futuro (LOMCE □ Lei Orgánica de Mellora e Calidade da Educación).</p>			

Competencias	
Code	
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
CE6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
CE10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
CE11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
O alumnado comprende os aspectos fundamentais da Lei Orgánica 2/2006 e da LOMCE, en relación cos niveis educativos vinculados ao Mestrado de Secundaria.	CG13 CE6 CT1
O alumnado coñece e valora o rol dos axentes socioeducativos nos procesos educativos formais propios das ensinanzas de secundaria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de idiomas.	CG7 CE10 CE11
O alumnado sabe como deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe con especial atención á equidade, a educación emocional e en valores, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e ou respecto dos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sostible.	CG7 CG13 CE10 CT1

Contidos	
Topic	
1. O Universo educativo: concepto de educación. Os escenarios educativos. Educación formal, non formal e informal.	1.1. Concepto de educación. Trazos xerais e diferenciais. 1.2. Clarificación terminolóxica. 1.3. Dimensións e piares da educación. 1.4. Os escenarios educativos: educación formal, non formal e informal. 1.5. Da escola tradicional ás escolas renovadas.
2. O sistema educativo. Os axentes socioeducativos (educadores, alumnado, familia) e a súa evolución.	2.1. O sistema educativo español. Análise histórica. LOGSE, LOCE, LOE, LOMCE. 2.2. A estrutura do sistema educativo despois da LOMCE. Ensinanza obrigatoria e posobrigatoria. Educación Secundaria e Bacharelato. Formación Profesional. Ensinanzas de Idiomas. 2.3. Institucións e axentes no sistema educativo. O rol do Estado e o das Comunidades Autónomas. Os centros educativos. Profesorado e alumnado. As familias. Asociacións escolares.
3. A educación en valores.	3.1. Marco conceptual da educación en valores e actitudes. Cara unha convivencia pacífica. 3.2. Metodoloxía e estratexias didácticas ante valores e actitudes. 3.3. Avaliación de valores e actitudes. 3.4. Actitudes do profesorado ante valores controvertidos. 3.5. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos e a Declaración dos Dereitos da Infancia: contexto de actuación para a educación de valores e actitudes.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	14	7	21
Traballo tutelado	14	12.5	26.5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	40	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	O profesorado explica os aspectos básicos dos núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	O alumnado realiza traballos nos que aplica os coñecementos desenvolvidos na sesión maxistral.

Resolución de problemas de forma autónoma

O alumnado realiza un traballo propio seguindo as indicacións do profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Presentación temas da materia
Traballo tutelado	Prácticas presenciais breves
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballos

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Asistencia e participación en clase.	20	CE6 CE10 CE11
Traballo tutelado	O alumnado aplica o coñecemento teórico a casos prácticos.	30	CG7 CG13 CE6 CE10 CE11
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realiza un traballo de elaboración propia segundo as indicacións do profesorado.	50	CG7 CG13 CE6 CE10 CE11

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Camps, V., **El gobierno de las emociones**, Herder, 1998

Colom, A. J. (coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 1998

Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana, 1996

Esteve, J. M., **Educación, un compromiso con la memoria. Un libro para educar en libertad**, Octaedro, 2010

Haydon, G., **Enseñar Valores. Un nuevo enfoque**, Morata, 2013

Mestre Chust, V., **La necesidad de la educación en Derechos Humanos**, UOC, 2007

Pozo Andrés, M^a del M. (ed.), **Teorías e institucións contemporáneas da educación**, Biblioteca Nueva, 2009

Puig, J. M. et al., **Aprendizaje servicio: educar para la ciudadanía**, Octaedro, 2007

Sarramona, J., **Fundamentos de educación**, CEAC, 1989

Soler, Mª P. (coord.), **De la educación emocional a la educación en valores**, MEC, 2008

Complementary Bibliography

Cuadernos de Pedagogía,

Revista Galega de Educación,

Revista Galega do Ensino,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

As metodoloxías docentes serán as mesmas nos tres escenarios, dado que foron deseñadas para facilitar unha transferencia fluída desde un escenario 100% presencial a outro 100% en remoto. En calquera caso, a única diferenza atinxe ou espazo no que se desenvolverá a actividade. No posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a

cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a una modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual (no caso dun escenario a distancia).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de titorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a titorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Remoto (e/ou INTEGRA) e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual. Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

* Probas que se modifican

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que se leve a cabo a docencia. No caso dun escenario semipresencial ou virtual, o parámetro de avaliación por asistencia e participación en clase sería substituído, co mesmo valor de dous puntos, por traballos de aula, que se realizarían en modo virtual.

* Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

* Información adicional

Non hai.

IDENTIFYING DATA**Bases para a Ensinanza e a Aprendizaxe das Linguas**

Subject	Bases para a Ensinanza e a Aprendizaxe das Linguas			
Code	V02M066V10233			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	3	Mandatory	1	1c
Teaching language				
Department	Lingua española			
Coordinator	Cuevas Alonso, Miguel			
Lecturers	Cuevas Alonso, Miguel			
E-mail	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias

Code	
------	--

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Contidos

Topic	
1. A tarefa docente no mundo contemporáneo	1.1. O papel do docente no mundo actual 1.2 O docente de linguas
2. O ensino-aprendizaxe de español e galego	1.3. O docente de linguas propias e extranxeiras
3. A ensinanza-aprendizaxe de linguas: Introducción.	2. 1. Breve consideración histórica 2.2. O español e o galego coma L1 e L2 no mundo actual. 3.1 Adquisición vs aprendizaxe 3.2.Diferencias entre ensinanza aprendizaxe da L1 e L2 3.3.Conceptos fundamentais do proceso de ensinanza-aprendizaxe de L1 e L2

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	8	24	32
Presentación	3	18	21
Traballo tutelado	2	18	20
Actividades introdutorias	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Presentación por parte do docente dos temas fundamentais
Presentación	exposición oral por parte do alumnado dos traballos realizados
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo dirixido polo docente sobre un caso derivado dos acontecidos teóricos
Actividades introductorias	Explicación por parte do docente do curso, metodoloxías, avaliación, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	Cada alumno/a terá axuda personalizada para a defensa dos seus traballos. Para iso, ao rematar cada sesión de aulas, o profesor traballará de xeito individualizado con cada alumno que o solicite.
Traballo tutelado	Ademais da titoría por correo electrónico, o alumnado terá atención personalizada para realizar o seu traballo. Cada alumno/a acordará co docente, nunha titoría presencial, o tema do traballo e recibirá consellos, esquemas e bibliografía e canta orientación precise.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Presentación do traballo realizado baixo a dirección do docente	30	
Traballo tutelado	Preparación e elaboración dun traballo baixo a dirección do docente.	70	

Other comments on the Evaluation

Para poder ser avaliados pola elaboración e defensa dun traballo, o/a alumno/a deberá asistir alomenos a un 85% das aulas.

Caso de non facelo, na convocatoria de xullo entregará un traballo acordado e dirixido polo docente da materia (30%) e realizará un exame teórico-práctico sobre o temario da materia (70%)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Austin, J.L., **Cómo hacer cosas con las palabras: palabras y acciones**, Barcelona: Paidós,
 Candlin, C. N. y Murphy, D. (Eds.), **Language Learning Tasks.**, Englewood Cliffs, N. J.: Prentice Hall,
 Coll, C., **Psicología y Currículo**, Barcelona: Ediciones Paidós.,
 Zanón, J. (coord.), **La enseñanza del español mediante tareas**, Madrid: Edinumen,
 Richards, J. & Rodgers, Th., **Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas**, Cambridge University Press,
 Arrarte G, **Las tecnologías de la información en la enseñanza del español**, Madrid Arco Libros,
 Cassany, D & Luna, M., **Enseñar Lengua**, Barcelona: Graó,
 Ministerio de Educación, **El portfolio europeo de las lenguas**, Madrid: Ministerio de Educación,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

De ser o caso, a docencia desta materia pasará a ser de carácter mixto, cos grupos que se establezan e as instrucións recibidas desde a coordinación. No caso de que estemos en situación de confinamento total e/ou a docencia mixta non sexa posible, toda a docencia impartirase a través do Campus Remoto da Universidade de Vigo, mantendo a avaliación establecida para a situación de presencialidade; a entrega do traballo realizarase mediante o correo-electrónico oficial do profesor e a presentación mediante o campus remoto.

A atención personalizada pasará a facerse no despacho virtual do profesor, previa solicitude do/da estudante.

IDENTIFYING DATA**Didáctica da Lingua e Literatura na Educación Secundaria**

Subject Didáctica da Lingua e Literatura na Educación Secundaria

Code V02M066V10234

Study programme Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	5	Mandatory	1	1c

Teaching language

Department Lingua española

Coordinator Baez Montero, Inmaculada Concepción

Lecturers Baez Montero, Inmaculada Concepción

E-mail cbaez@uvigo.es

Web

General description

Competencias

Code

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Contidos

Topic

1. A interdisciplinidade	1.1.- Os contidos transversais na clase de lingua e literatura 1.2.- Da competencia lingüística á competencia comunicativa
2. Linguas, literatura, cultura e sociedade	2.1.- O español e o galego no mundo 2.2.- O español e o galego na Galiza 2.3.- Aplicación dos estudos teóricos: o caso do español e do galego 2.4.- O papel da gramática no ensino da lingua e a literatura 2.5.- O historicismo e outras correntes no ensino da literatura
3. Principais metodoloxías de ensinanza-aprendizaxe	3.1.- Os chamados métodos tradicionais 3.2.- Metodoloxía da segunda metade do século XX 3.3.- Eclectismo metodolóxico
4.- Novas tecnoloxías na aula	4.1.- Metodoloxías centradas no estudante: inductivas activas colaborativas y tecnolóxicas
(*4.- Nuevas tecnologías na aula	(*4.1.- Metodoloxías centradas no estudante: inductivas activas colaborativas y tecnolóxicas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	4	44	48
Traballo tutelado	8	16	24
Aprendizaxe-servizo	6	18	24
Actividades introductorias	1	4	5
Cartafol/dossier	6	18	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Presentación por parte do alumnado do traballo realizado sobre unha cuestión derivada dos contidos da materia
Traballo tutelado	Realización dun traballo dirixido polo docente
Aprendizaxe-servizo	Aprendizaxe baseada en proxectos: 1.- Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de melloralas. 2.- ECO: Explora colabora e ofrece: Potencia a innovación centrada nas persoas. Consiste na adquisición de coñecementos básicos sobre os/os usuarios/as dun produto, situación ou problema; no desenvolvemento de empatía co usuario/a para conseguir unha solución a un problema que posúen; na construción de prototipos coas ideas máis idóneas; e a aprender das reaccións dos/os usuarios/as ao interactuar co prototipo.
Actividades introductorias	Explicación do curso por parte do docente e encargo de lecturas introductorias

Atención personalizada

Methodologies	Description
Presentación	realización dun traballo dirixido polo docente
Traballo tutelado	realización dun traballo dirixido polo docente

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Presentación oral dun traballo realizado baixo a dirección do docente	30	
Traballo tutelado	Diseño, estruturación, organización e elaboración dun portafolio Cartafol/dossier documento elaborado polo estudante que recompila a información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación así como a autoevaluación da aprendizaxe. As partes do cartafol son: a) biografía académica, PLE b) selección de tres probas de entre os debates, exercicios e resolución de problemas c) Diario de clase e autoevaluación da aprendizaxe	70	

Other comments on the Evaluation

Para seren avaliados polo traballo e a súa defensa, os/as alumnos/as deberán asistir ao menos ao 85% das aulas. Caso contrario, deberán realizar un exame teórico-práctico no mes de xullo

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Cassany, D., **Enseñar lingua**, Barcelona Grao,

MAQUEO, A. M., **Lengua, aprendizaxe e ensinanza. El enfoque comunicativo: de la teoría a la práctica.**, México: UNAM-LIMUSA Noriega Editores.,

centro virtual cervantes,

González Gil María Dolores, **CE BIBLIOGRÁFICO DE DIDÁCTICA DE LA LENGUA, DIDÁCTICA DE LA LITERATURA Y LITERATURA INFANTIL Y JUVENIL**, Cervantes,

Bombini, Gustavo, **Reinventar la enseñanza de la lengua y la literatura**, Buenos Aires: Libros del Zorzal,

Alvarado Maite, **Problemas de la enseñanza de lengua y literatura**, Universidad de Quilmes,

Recomendacións

Other comments

- 1.- É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.
 - 2.- Os traballos académicos presentados polo alumnado da materia poderán ser incorporados á base de datos dunha ferramenta de detección de plaxio. De se producir esta circunstancia, poderán activarse as medidas recollidas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
 - 3.- O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imposible seguir esta materia sen ter un nivel de lingua española igual ou superior ao C1 del MERL.
 - 4.- Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
 - 5.- Mais que bibliografía o listado de referencias son fontes de información para elaborar as tarefas.
-

Plan de Continxencias

Description

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- 1.- Nesta materia se manteñe a avaliación da modalidade presencial coa salvedade de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Faitic).
 - 2.- Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán a mesmas que a da modalidade presencial adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.
-

IDENTIFYING DATA**Didáctica da Lingua e Literatura Castelá na Educación Secundaria**

Subject	Didáctica da Lingua e Literatura Castelá na Educación Secundaria			
Code	V02M066V10235			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Lingua española Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Ribao Pereira, Montserrat			
Lecturers	Estévez Rionegro, Noelia Ribao Pereira, Montserrat			
E-mail	ribao@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia pretendemos achegar ao futuro profesorado as estratexias básicas para poder desenvolverse adecuadamente na aula e lograr que o seu alumnado valore a necesidade de estudar Lingua e Literatura e comprenda a importancia do seu esforzo para obter a recompensa correspondente.			

Competencias

Code	
CG1	Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.
CG2	Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
CG8	Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.
CG9	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG13	Coñecer a normativa e organización institucional do sistema educativo e modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros de ensino
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.

- CG17 Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
- CE3 Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
- CE8 Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
- CE13 Coñecer e aplicar recursos e estratexias de educación no respecto e valor da diversidade lingüística e as súas implicacións educativas.
- CE14 Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización.
- CE15 Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinós.
- CE16 Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
- CE17 Coñecer contextos e situacións en que se usan ou aplican os diversos contidos curriculares
- CE18 Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
- CE19 Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.
- CE20 Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
- CE21 Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
- CE22 Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
- CE23 Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
- CE24 Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
- CE25 Analizar críticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
- CE26 Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
- CE27 Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
- CE28 Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
- CE29 Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
- CE30 Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- CE31 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
- CT1 Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
- CT2 Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
- CT3 Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes

Competences

1 O obxectivo xeral é complementar a formación dos estudantes na dirección do cometido profesional ao que se encamiña. Deste xeito, deberán finalizar o curso cunha visión realista e actualizada do profesorado de Lingua castelá e literatura en secundaria e adquirir as destrezas que se especifican no apartado correspondente para poder empregalas nun futuro.	CG1 CG2 CG3 CG4
2 Entre os obxectivos máis específicos está o de suscitar interese pola profesión e ter consciencia da necesidade da reciclaxe continua, que requirirá investigar e estar informado constantemente das novidades que poidan xurdir.	CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CG13 CG16 CG17 CE3 CE8 CE13 CE14 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3

1. Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe, potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como a orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CG1 CG2 CG3 CG4
2. Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursadas.	CG5 CG6 CG7
3. Diseñar e desenvolver metodoloxías didácticas, tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade do alumnado.	CG8 CG9
4. Adquirir estratexias para estimular o esforzo do alumnado e promover a súa capacidade para aprender en por si, e con outros, e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	CG10 CG12 CG13
5. Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e dominar destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar a aprendizaxe e a convivencia na aula e abordar problemas de disciplina e resolución de conflitos.	CG16 CG17 CE3
6. Transformar os currículos en programas de actividades e de traballo.	CE8
7. Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.	CE13
8. Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas do alumnado.	CE14
9. Integrar a formación en comunicación audiovisual-multimedia no proceso de ensino/aprendizaxe.	CE15
10. Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	CE16 CE17
11. Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	CE18
12. Xestionar de forma excelente o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.	CE19 CE20
13. Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares.	CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CE31 CT1 CT2 CT3

Contidos

Topic

1. Fontes curriculares, obxectivos, contidos e criterios de avaliación nos DCB de lingua e literatura castelás.	1.1. Fontes curriculares, obxectivos e contidos na materia Lingua castelá e literatura. 1.2. Criterios de avaliación na materia Lingua castelá e literatura.
2. Recursos bibliográficos, audiovisuais e informáticos para o ensino e aprendizaxe da lingua e a literatura castelás na ESO e o Bacharelato.	2.1. Ferramentas tradicionais: libros/prensa/bibliotecas escolares. (Contémplase a posibilidade de visitar unha biblioteca escolar para desenvolver actividades in situ) 2.2. Ferramentas TIC: audacity, canva, scratch (creación e edición de textos orais e escritos e narrativas dixitais). 3.1. Formación do profesorado e práctica docente 3.2. Deseño de actividades
3. Actividades didácticas e avaliación de aprendizaxes en lingua e literatura castelás.	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	10	0	10
Lección maxistral	5	0	5
Traballo tutelado	15	120	135

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Posta en común das propostas didácticas elaboradas a partir das ferramentas didácticas propostas en clase.
Lección maxistral	Exposición sintética dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Elaboración de diferentes propostas didácticas a partir dos instrumentos e ferramentas analizados na aula.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado terá tanto na aula como por correo electrónico ou nas titorías presenciais atención personalizada para realizar estes traballos

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Traballo tutelado	ENTREGA DE TRABALLOS E ACTIVIDADES PERIÓDICAS: diferentes exercicios individuais e en grupo sobre os contidos da materia	100	CE3 CT1 CE24 CT3

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información
Basic Bibliography
Complementary Bibliography

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description
<p>MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS</p> <p>Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial.</p> <p>MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS</p> <p>NA MODALIDADE MIXTA:</p> <p>Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono, dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria</p> <p>NA MODALIDADE NON PRESENCIAL:</p> <p>Metodoloxías docentes que se manteñen: todas, pero implementadas de modo telemático.</p> <p>Metodoloxías docentes que se modifican: ningunha</p> <p>Mecanismo non presencial de atención ao alumnado: a través do campus remoto (titorías).</p> <p>Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: non</p> <p>Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: ningunha específica</p> <p>Outras modificacións: ningunha</p> <p>ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN:</p> <p>As probas de avaliación e o seu peso serán os mesmos, unicamente cambiará o modo de realizar as probas, que non será presencial senon a través de medios telemáticos.</p>

IDENTIFYING DATA**Didáctica da Lingua e Literatura Galega na Educación Secundaria**

Subject	Didáctica da Lingua e Literatura Galega na Educación Secundaria			
Code	V02M066V10236			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obligatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language				
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Costas González, Xosé Henrique			
Lecturers	Alonso Núñez, Aquilino Santiago Costas González, Xosé Henrique Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	xcostas@uvigo.es			
Web				
General description	Análise das estratexias necesarias para a docencia eficiente da lingua galega nunha situación de minorización e métodos de transmisión do ensino da literatura galega.			

Competencias

Code	
CG4	Buscar, obter, procesar e comunicar información (oral, impresa, audiovisual, dixital ou multimedia), transformala en coñecemento e aplicala aos procesos de ensino e aprendizaxe nas materias propias da especialización cursada.
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG7	Deseñar e desenvolver espazos de aprendizaxe, con especial atención á equidade, a igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, a formación cidadá e o respecto aos dereitos humanos que faciliten a vida en sociedade, a toma de decisións e a construción dun futuro sustentable.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
CE1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
CE3	Elaborar propostas baseadas na adquisición de coñecementos, destrezas e aptitudes intelectuais e emocionais.
CE15	Coñecer os contidos que se cursan nos respectivos ensinos.
CE20	Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
CE21	Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as achegas dos estudantes.
CE22	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
1. Contrastar co alumnado a experiencia como profesores de secundaria e bacharelato	CG4 CG5 CG6 CG7 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3
2. Estudar o enfoque do ensino da Lingua Galega e Literatura en secundaria e bacharelato	CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3
3. Analizar as perspectivas e metodoloxía da Lingua Galega e da Literatura en secundaria e bacharelato.	CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3

4. Collel seguridade no trato co alumnado de secundaria e bacharelato en Lingua Galega e Literatura	CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3
5. Analizar as posibilidades das TIC no ensino da Lingua Galega e Literatura en secundaria e bacharelato	CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3
6. Collel práctica e seguridade na avaliación e corrección en Lingua Galega e Literatura en secundaria e bacharelato	CG4 CG5 CG6 CG7 CG12 CG16 CE1 CE3 CE15 CE20 CE21 CE22 CE24 CE28 CE29 CT1 CT2 CT3

Contidos

Topic	
CONTIDOS:	1.- Que entendemos por Literatura?
M ^a Camiño Noia Campos: o ensino da literatura galega.	1.1.- A literatura como manifestación artística. 1.2.- A literatura como forma de coñecemento. 1.3.- A literatura como imitación da realidade. 1.4.- Fantasía e ficción literarias. 1.5.- A literatura como meta de autoexpresión.
	2.- Literatura galega contemporánea e literatura de expresión oral.
	3.- Como aprender a ensinar literatura.

CONTIDOS:

- Xosé Henrique Costas González: lingua galega, sociolingüística e estratexias de aprendizaxe nun contexto de conflito lingüístico.

- 1.- Reflexións previas sobre o rol do profesor, o protagonismo do alumno e o clima da aula.
- 2.- A interdisciplinabilidade e os contidos transversais dende a clase de Lingua Galega.
- 3.- Sociolingüística: o conflito e o combate dos prexuízos lingüísticos na aula e nos centros.
- 4.- Das actitudes ás condutas e usos lingüísticos.
- 5.- As interferencias recíprocas.
- 5.1.- Onomástica e toponimia.
- 5.2.- Fonética e fonoloxía. Ortografía.
- 5.3.- Morfoloxía e sinataxe.
- 5.4.- Léxico e fraseoloxía.
- 6.- Recursos informáticos para o ensino do galego.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	0	30
Traballo tutelado	0	20	20
Seminario	10	0	10
Debate	4	0	4
Resolución de problemas	10	0	10
Estudo de casos	16	0	16
Saídas de estudo	0	5	5
Actividades introdutorias	6	0	6
Autoavaliación	4	0	4
Práctica de laboratorio	12	10	22
Traballo	0	10	10
Estudo de casos	0	11	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos conceptos teóricos relativos ao temario, bibliografía e webgrafía comentada e recomendada.
Traballo tutelado	Traballos individuais ou colectivos realizados polo alumnado sobre un tema ou subtema concreto do temario.
Seminario	Traballos individuais ou colectivos realizados polo alumnado sobre un tema ou subtema concreto do temario.
Debate	Fomento da intervención oral crítica do alumnado sobre un tema proposto.
Resolución de problemas	Resolución e comentario de exercicios propostos ao alumnado e que este debe realizar dentro ou fóra da aula.
Estudo de casos	Análise de situacións reais de tipo sociolingüístico acontecidos recentemente na sociedade galega.
Saídas de estudo	Visita a un centro de investigación sobre Lingua Galega e outro sobre Literatura Galega.
Actividades introdutorias	Contextualizacións necesarias previas á explicación dun tema, que servirán de refresco conceptual para boa parte do alumnado e sen as cales a comprensión non sería completa.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención á realización de traballos tutelados será nas horas de titorías.
Resolución de problemas	A atención realizarase nas horas de titorías personalizadas
Saídas de estudo	Non se realizarán
Tests	Description
Traballo	De forma voluntaria o alumnado poderá realizar unha unidade didáctica, que será avaliada dentro da nota final. Como se dun traballo máis se tratase, a atención personalizada terá lugar nos horarios de titorías.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
-------------	---------------	-----------	-------------

Lección maxistralExposición teórica acompañada de exercicios, debates, semanarios etc.	100	CG5 CG16	CE1 CE3 CE20 CE22 CE29	CT1 CT2 CT3
--	-----	-------------	------------------------------------	-------------------

Other comments on the Evaluation

A avaliación será continua a través do seguimento do alumno, para o que é imprescindible a asistencia ás sesións presenciais e a colaboración nas actividades propostas. A nota será numérica: de 0 a 10.

En caso de non asistir ás sesións e non realizar as tarefas con aproveitamento, o alumno deberá realizar un exame final que terá por temario:

1. Os obxectivos de Lingua e literatura galega na ESO
2. Os obxectivos de Lingua e literatura galega no bacharelato
3. Como aprender a ensinar literatura.
4. Panorama da literatura galega de 1980 á actualidade.
5. Interferencias do castelán no galego e métodos para evitalas.
6. Os prexuízos sobre a lingua galega no ensino.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Avaliación será continua a través do seguimento do alumno, para o que é imprescindible a asistencia ás sesións presenciais e a colaboración nas actividades propostas. Así como a entrega puntual dos traballos e probas de avaliación.

A asistencia ás clases será obrigatoria.

A nota será numérica: de 0 a 10

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Investigación e Innovación na Área das Linguas**

Subject	Investigación e Innovación na Área das Linguas			
Code	V02M066V10237			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Lingua española			
Coordinator	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Lecturers	Pérez Rodríguez, María Rosa			
E-mail	rosa@uvigo.es			
Web				
General description	Introdución á investigación na área das linguas, enfocada especialmente á mellora e innovación docente das linguas (e literaturas) no ensino secundario.			

Competencias

Code	
CE22	Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
CE23	Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación	CE23
Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.	CE22
Coñecer estratexias e procedementos de avaliación e entender a avaliación como un procedemento de regulación da aprendizaxe e estímulo ao esforzo.	CE23
Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.	CE24
Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.	CE26
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.	CE27
Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.	CE31
Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.	CT1

Contidos

Topic

1. A innovación docente na área das linguas	Contidos e métodos.
2. Aplicación das novas tecnoloxías ao ensino de linguas.	Recursos en internet. Ensino virtual.
3. A avaliación no proceso de ensino-aprendizaxe	Tipos de avaliación. Que e como avaliar. Avaliar para ensinar, avaliar para cualificar.
4. A investigación en educación	Investigación en linguas: temas, métodos. Investigación como recurso de innovación educativa. Os estudos de caso.
5. Como escribir un traballo de investigación	Selección de tema, busca e organización de datos, normas de presentación do texto.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Resolución de problemas	8	16	24
Presentación	2	20	22
Seminario	2	6	8
Lección maxistral	12	36	48
Traballo	4	40	44

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Detección dos coñecementos previos do alumnado e dos seus intereses e motivacións. Presentación dos obxectivos e contidos da materia. Aclarar os criterios de avaliación.
Resolución de problemas	Formulación e resolución de problemas en pequenos grupos ou ben de forma individual.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e os demais estudantes dos resultados dun traballo individual dirixido polo docente.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Presentación	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación das presentacións ou exposicións orais.
Seminario	A docente atenderá ao alumnado nas sesións de titoría en grupo co fin de guialo na resolución das dúbidas que poidan xurdir ao longo do curso así como na preparación dos traballos e exposicións que corresponda facer.
Tests	Description
Traballo	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación dos traballos tutelados.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Observación sistemática: Técnicas destinadas a compilar datos sobre a asistencia e participación do alumnado nas sesións de clase e na resolución de problemas, exercicios e tarefas de clase.	20	CE23 CE24 CE26
Presentación	O alumnado fará unha presentación oral ante o grupo dun traballo escrito previamente entregado ao docente.	40	CE22 CT1

Traballo	O alumnado presentará un traballo escrito, individual, sobre un tema que acordará co docente da materia.	40	CE23 CE24 CE26 CE27 CE31	CT1
----------	--	----	--------------------------------------	-----

Other comments on the Evaluation

Quen non acade o aprobado na primeira edición das actas deberá presentar, na segunda oportunidade (xullo), un traballo escrito, individual, sobre un tema que acordará co docente da materia (50%) e, ademais, fará unha presentación oral (50%) deste ante o docente e, se é o caso, outros membros do grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GRUPO L.A.C.E. HUM, **Introducción al estudio de caso en educación**, Universidad de Cádiz, 1999

Porto Castro & Mosteiro García, **Investigación e innovación en la Educación actual**, I S N N 2 2 6 6 - 1 5 3 6, Revista virtual Redipe, 2016

Hernández Ortega, Pennesi Fruscio, Sobrino López & Vázquez Gutiérrez, **Tendencias emergentes en Educación con TIC**, 978-84-616-0448-7, Espiral, 2012

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Non hai recomendacións.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS E DA AVALIACIÓN===

Manteranse as metodoloxías, contidos, sistemas de avaliación e titorías, coa excepción de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Fatic).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na aula mentres a outra parte seguirá a docencia dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono se a ferramenta utilizada así o aconsella, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, mentres que os grupos e as quendas se adaptarán para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Prácticas Externas**

Subject	Prácticas Externas			
Code	V02M066V10301			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	12	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecoloxía e bioloxía animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es/index.php?option=com_content&view=article&id=24&Itemid=140&lang=es			
General description	As prácticas externas están orientadas a completar e reforzar as competencias asociadas ao título. Realizaranse nunha contorna laboral e profesional real relacionado con algún dos ámbitos da Educación.			

Competencias

Code	
CG3	Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.
CG5	Contextualizar o currículo que se vaia a implantar nun centro docente participando na planificación colectiva do mesmo.
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG10	Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG16	Traballar en equipo con outros profesionais da educación, enriquecendo a súa formación.
CE28	Adquirir experiencia na planificación, na docencia e na avaliación das materias correspondentes á especialización.
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
CE30	Dominar as destrezas e as habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE31	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación a partir da reflexión sobre a práctica.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xenerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.
CT3	Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinarias

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

O alumnado será quen de planificar e avaliar materias correspondentes á especialización.

CG3
CG5
CG6
CG10
CG12
CG16
CE28
CE29
CE30
CE31
CT1
CT2
CT3

Contidos

Topic

Deseño de materias da especialidade

Elaboración de materiais e actividades

Aplicación de técnicas e estratexias de aprendizaxe en distintas etapas e cursos.

Análise da práctica educativa

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	150	0	150
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	0	150	150

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. A titorización será levada a cabo por un docente do centro e un docente da universidade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	O alumnado terá dous titores ou titoras que o apoiarán nesta materia. Un titor/a no centro de prácticas e un titor/a na universidade que será o seu titor/a de PAT

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas coma docente nun centro de ensinanza secundaria. RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	50	CG3 CE28 CT1 CG5 CE29 CT2 CG6 CE30 CT3 CG10 CE31 CG12 CG16

Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas (Repetida non usar)	Elaboración dunha memoria de prácticas na que se explique o paso polo centro de prácticas.	50	CG3 CG5 CG6 CG10 CG12 CG16	CE28 CE30 CE31	CT1 CT2 CT3
	RESULTADOS DE APRENDIZAXE -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora				

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Feliz, T. y Rico, M.C., **La formación inicial de los profesores de secundaria.**, Sanz y Torres., 2008

González, M. T., Escudero, J. M., Nieto, J. M. y Portela, A., **Innovaciones en el gobierno y la gestión de los centros escolares.**, Síntesis, 2011

Marco, B., **Competencias Básicas: Hacia un nuevo paradigma educativo**, Narcea, 2008

Perrenoud, Ph, **Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar**, Grao, 2007

Perrenoud, Ph, **Diez nuevas competencias para enseñar**, Graó, 2004

Sierra, B. y Pérez Ferra, M, **La comprensión de la relación de la teoría-práctica: una clave epistemológica de la didáctica. Revista de Educación**, 2007

Latorre, A., **La investigación-acción. Conocery cambiar la práctica educativa**, Grao, 2007

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Traballo Fin de Máster/V02M066V06401

Subjects that it is recommended to have taken before

Diseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V03103

Innovación Docente e Iniciación á Investigación Educativa na Educación Física/P02M066V03216

A Didáctica da Educación Física: Diseño e Desenvolvemento do Currículo/P02M066V03214

A Didáctica da Educación Física: Elementos Curriculares/P02M066V03215

A Educación Física na Educación Secundaria/P02M066V03213

Orientación e Función Titorial/P02M066V03101

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V03104

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen: Realización de prácticas externas dirixidas por unha persoa titora de educación secundaria.

* Metodoloxías docentes que se modifican: No caso de que non se poda asisitir presencialmente aos centros, establecerase colaboración coas persoas titoras a través de plataformas de videoconferencia, tanto para preparar materiais como para contactar co alumnado.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): Telemática, definida pola persoa titora

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense a avaliación prevista. No caso de que o alumnado teña dificultades para realizar as prácticas debido á situación de emerxencia sanitaria, estableceranse actividades alternativas, que se incluírán na memoria de prácticas seguindo o seguinte cadro:

Escenario A: 150 horas presenciais no centro+ Memoria de prácticas - Avaliación:

50%Titor/a + 50% Titor/a universidade

Escenario B: 100 a 150 horas presenciais no centro+ Memoria de prácticas e 1 actividade adicional - Avaliación: 30%Titor/a + 70% Titor/a universidade

Escenario C: 75 a 99 horas presenciais no centro+ Memoria de prácticas e 2 actividades adicional - Avaliación: 20%Titor/a + 80% Titor/a universidade

IDENTIFYING DATA**Traballo Fin de Máster**

Subject	Traballo Fin de Máster			
Code	V02M066V10401			
Study programme	Máster Universitario en Profesorado en Educación Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Especialidade: Linguas e Literaturas. Linguas e Literaturas Oficiais: Castelán e Galego			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Ecología e biología animal			
Coordinator	Garrido González, Josefa			
Lecturers	Garrido González, Josefa			
E-mail	jgarrido@uvigo.es			
Web	http://mpe.uvigo.es			
General description	Materia orientada á realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenvolvemento orixinal nalguna das liñas do módulo específico do máster, e estará relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.			

Competencias

Code	
CG6	Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.
CG12	Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación
CG17	Desenvolver hábitos e actitudes para aprender a aprender ao longo do seu posterior desenvolvemento profesional.
CE24	Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
CE26	Identificar os problemas relativos ao ensino e a aprendizaxe das materias da especialización e expor alternativas e solucións.
CE27	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación e avaliación educativas e ser capaz de deseñar e desenvolver proxectos de investigación, innovación e avaliación.
CE29	Acreditar un bo dominio da expresión oral e escrita na práctica docente.
CT1	Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.
CT2	Xestionar de forma óptima o tempo de traballo e organizar os recursos dispoñibles, establecendo prioridades, camiños alternativos e identificando erros lóxicos na toma de decisións.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe.	CG12 CG17 CE24 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2

O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora

CG6
CG12
CE26
CE27
CT1
CT2

Contidos

Topic

Elaboración de un traballo de investigación no ámbito da educación secundaria

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	139	149

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Realizarase por cada alumno ou alumna diante dun tribunal composto por 3 profesores do itinerario/especialidade correspondente ou do módulo común. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 10 y 15 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas.
Traballo tutelado	Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario. Encamiñárase ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria. O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Traballo de investigación no ámbito da educación secundaria tutelado por un docente da titulación.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Presentación	Será realizada por cada alumno ou alumna diante dun tribunal. A súa exposición será apoiada cos medios informáticos, audiovisuais, multimedia/et. oportunos, cunha duración entre 8 y 10 minutos e posteriormente o tribunal formulará ao alumno as cuestións que considere oportunas. RESULTADOS DE APRENDIZAXE: -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora	30	CE24 CT1 CE26 CT2 CE29

Traballo tutelado	<p>Realización dun traballo de investigación, experimentación ou desenrolo orixinal nalgunha das liñas desenvolvidas no módulo específico do Mestrado, relacionado con algúns dos múltiples ámbitos do mundo profesional propios do ámbito do ensino secundario.</p> <p>Encamiñarse ao desenvolvemento dunha actividade que contribúa a acadar un conxunto de competencias de carácter académico, profesionalizante e investigador que enriqueza globalmente a súa formación inicial. Será guiado por unha persoa docente da universidade. Este traballo estará encadrado na etapa da educación secundaria obrigatoria ou postobrigatoria.</p> <p>O traballo de fin de mestrado poderá estar ligado ás actividades de aula, unidades didácticas ou proxectos realizados polo alumnado na fase de prácticas, incluíndo sempre os aspectos de investigación educativa pertinentes a xuízo da persoa titora da universidade.</p>	70	CG6 CG12 CG17	CE24 CE26 CE27 CE29	CT1 CT2
<p>RESULTADOS DE APRENDIZAXE:</p> <ul style="list-style-type: none"> -O alumnado será quen de planificar e avaliar as materias correspondentes á especialización. -O alumnado será quen de dominar destrezas e habilidades sociais, así como demostrar un bo dominio da expresión oral e escrita, necesarios para fomentar un bo clima de aprendizaxe. -O alumnado será quen reflexionar sobre a súa práctica docente así como propoñer accións de mellora 					

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Comisión para xulgar o Traballo Fin de Mestrado : elaboración, presentación e defensa do TFM: 100% da nota

- Calidade do documento escrito
- Pertinencia do contido exposto.
- Calidade da presentación oral.
- Capacidade para a súa defensa.
- Grao de resolución manifestado.
- Adecuacións do recursos e medios empregados na presentación, incluído o uso das TIC.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

APA, **Manual de Publicaciones de la American Psychological Association**, 3ª, Manual Moderno., 2010

Feliz, T., Ricoy, M. C. et al., **The software for the content analysis: wrong, technical and artistic uses. Beyond Text: Video and other Medium Use in Qualitative Research (pp. 103-120)**, 2012

Hernández, R., Fernández, C. & Baptista, P., **Metodología de la investigación**, McGraw-Hill., 2006

Flick, U., **Introducción a la investigación cualitativa**, Morata., 2004

Mcmillanm, J. y Shumacher, S., **Investigación educativa una introducción conceptual.**, Pearson., 2005

Ricoy, M.C., **Consideraciones sobre la construcción de los instrumentos de recogida de información en la investigación educativa.**, Guadalbullón, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Desenvolvemento Psicolóxico da Aprendizaxe no Ensino Secundario/P02M066V06102

Diagnóstico e Evolución da Competencia Curricular/P02M066V06106

Deseño Curricular e Organización de Centros Educativos/P02M066V06103

Prácticas Externas/P02M066V06301

Sistema Educativo e Educación en Valores/P02M066V06104

Other comments

É necesario superar tódalas materias da titulación para poder presentarse ao TFM.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- * Metodoloxías docentes que se manteñen: Elaboración do traballo de investigación no ámbito da educación secundaria
- * Metodoloxías docentes que se modifican: Promoverase o acceso á información para elaborar o traballo por medios dixitais.
- * Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): Telemática, definida pola persoa titora
- * Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: Non procede
- * Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
- * Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Mantense a avaliación prevista.
